

Energifärdplan för 2050

Sammanfattning

I utlåtandet behandlar utskottet Europeiska kommissionens meddelande (KOM(2011) 885) Energifärdplan för 2050. Meddelandet tar upp hur Europas energiproduktion i framtiden ska kunna bli i det närmaste koldioxidfri, utan att energiförsörjningen och konkurrenskraften störs, för att bidra till att EU når målet om minskade växthusgasutsläpp till 2050.

Utskottet betonar i utlåtandet vikten av att EU:s energipolitik har en inriktning som stämmer överens med det övergripande målet att den globala medeltemperaturen får öka med högst två grader och EU:s mål att utsläppen av växthusgaser ska minska med 80–95 procent till 2050. Vidare anser utskottet att både energieffektivisering och en ökad användning av förnybar energi är viktiga medel för att nå nämnda mål. Samtidigt är ekonomiska styrmedel centrala för att åstadkomma kostnadseffektiva utsläppsminskningar och dessa bör enligt utskottet ges en utvidgad roll. Utskottet föreslår att riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna.

I utlåtandet finns två motivreservationer (S, MP och V respektive SD).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Meddelandets huvudsakliga innehåll	4
Utskottets granskning	5
Meddelandet	5
Regeringens faktapromemoria	7
Vissa kompletterande uppgifter	8
Utskottets ställningstagande	8
Reservationer	11
1. Kommissionens meddelande Energifärdplan för 2050 – motiveringen (S, MP, V)	11
2. Kommissionens meddelande Energifärdplan för 2050 – motiveringen (SD)	12
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	15

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Kommissionens meddelande Energifärdplan för 2050

Riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna.

Reservation 1 (S, MP, V) – motiveringen

Reservation 2 (SD) – motiveringen

Stockholm den 12 april 2012

På näringsutskottets vägnar

Mats Odell

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Mats Odell (KD), Jessica Polfjärd (M), Jennie Nilsson (S), Hans Rothenberg (M), Olof Lavesson (M), Krister Örnfjäder (S), Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Ann-Kristine Johansson (S), Börje Vestlund (S), Helena Lindahl (C), Karin Åström (S), Jonas Jacobsson Gjörtler (M), Lars Isovaara (SD), Kent Persson (V), Ingela Nylund Watz (S), Liselott Hagberg (FP) och Lise Nordin (MP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Kammaren hänvisade i enlighet med 10 kap. 5 § riksdagsordningen den 2 februari 2012 Europeiska kommissionens meddelande Energifärdplan för 2050 (KOM(2011) 885) till näringsutskottet för granskning.

Utskottet mottog den 24 januari 2012 Regeringskansliets faktapromemoria 2011/12:FPM95 Energy Roadmap 2050.

Bakgrund

Europeiska rådet beslutade i oktober 2009 och bekräftade beslutet i februari 2011 att EU ska minska utsläppen av växthusgaser med 80–95 procent till 2050 för att kunna nå målet att den globala medeltemperaturen får öka med högst två grader. EU har även antagit en energistrategi för 2011–2020, kallad Energi 2020, som bygger på de s.k. 20-20-20-målen om en ökning av andelen förnybar energi, en minskning av utsläpp av växthusgaser och en mer effektiv användning av energi till 2020.

På det informella energiministermötet den 2–3 maj 2011 hölls en diskussion vars avsikt var att bidra till kommissionens framtagande av Energifärdplan för 2050. Frågan om färdplanen behandlades även på energirådets möte den 10 juni 2011.

I slutsatserna från Europeiska rådets möte den 9 december 2011 framhöll rådet att det finns ett omedelbart behov av framsteg när det gäller Energifärdplan för 2050 och rådet uppmanade till ett noggrant övervägande av den.

I mars 2011 presenterade kommissionen två färdplaner som behandlar framtidsfrågor, dels Färdplan för ett konkurrenskraftigt utsläppsnålt samhälle 2050 (KOM(2011) 112), dels Färdplan för ett gemensamt europeiskt transportområde (KOM(2011) 144).

Energifärdplan för 2050 presenterades av kommissionen den 15 december 2011.

Meddelandets huvudsakliga innehåll

I meddelandet presenterar kommissionen fem framtidsscenarier för hur EU kan minska energisystemets koldioxidutsläpp till 2050. Utifrån scenarierna drar kommissionen slutsatser som syftar till att bidra till att utforma strategier för ett hållbart energisystem. Ur slutsatserna lyfter kommissionen sedan fram utmaningar och möjligheter som EU står inför. Slutligen presenteras tio villkor för att EU ska kunna uppnå utsläppsmålet till 2050 samtidigt som försörjningstryggheten och konkurrenskraften säkras.

Utskottets granskning

Meddelandet

Inledning

Meddelandet Energifärdplan för 2050 tar sin utgångspunkt i målet att EU fram till 2050 ska minska sina utsläpp av växthusgaser med 80–95 procent jämfört med 1990 års nivå.

Kommissionen konstaterar inledningsvis att EU:s klimat- och energimål till 2020 är ambitiösa, men att effekterna av de mål som fastställts till 2020 skulle till 2050 innebära att EU:s utsläpp minskar med endast ca 40 procent. Det krävs alltså ytterligare insatser och förändringar för att EU ska kunna uppnå utsläppsmålet till 2050. Vidare konstaterar kommissionen att det saknas riktlinjer för vad som behöver göras efter 2020.

Framtidsscenarioer

Kommissionen har undersökt hur EU i fem framtidsscenarioer kan nå en minskning på 80 procent av växthusgasutsläppen, vilket motsvarar en minskning på ca 85 procent av energirelaterade koldioxidutsläpp, inbegripet utsläpp från transportsektorn. De fem framtidsscenarioerna är följande:

- hög energieffektivisering
- diversifierade teknologier
- stor andel förnybar energi
- fördröjd utveckling av avskiljning och lagring av koldioxid (CCS)
- ingen kärnkraftsutbyggnad.

Slutsatser utifrån framtidsscenarioerna

Utifrån framtidsscenarioerna drar kommissionen slutsatser som syftar till att bidra till utformandet av strategier för minskade koldioxidutsläpp. En av slutsatserna är att det är möjligt att minska koldioxidutsläppen och att ett energisystem med låga koldioxidutsläpp på lång sikt kan bli mindre kostsamt jämfört med dagens förda energipolitik.

När det gäller energisystemen går utvecklingen mot ett system baserat på högre investeringskostnader, men med lägre bränslekostnader än i dag.

Kommissionen drar även slutsatsen att elen kommer att spela en viktigare roll i Europa och att elpriserna kommer att öka fram till 2030 för att därefter minska. Detta leder till att utgifterna för energi och energirelaterade produkter kommer att öka för hushållen.

Vidare konstaterar kommissionen att det krävs omfattande energibesparing och att användningen av förnybara energikällor kommer att öka markant. CCS måste få en central roll i energiomställningen, och kärnkraf-

ten ger ett viktigt bidrag till att minska koldioxidutsläppen. Vidare behöver energisystemen, både decentraliserade och centraliserade, samverka i större utsträckning.

En annan slutsats kommissionen drar är att EU:s energisystem kräver stora investeringar oavsett ambitionen att minska koldioxidutsläppen samt att moderniseringen av energisystemen kommer att medföra stora investeringar i Europas ekonomi.

Om EU minskar sina utsläpp kan det ge Europa en fördel på den växande globala marknaden för energirelaterade varor och tjänster. Omställningen i sig kan även bidra till att minska EU:s importberoende och utsatthet för de fossila bränslenas prissvängningar.

För att undvika koldioxidläckage, dvs. att industri flyttar till länder med mindre ambitiös klimat- och energipolitik, och negativa effekter på konkurrenskraften kan EU dock inte utarbeta sin politik isolerat.

Utmaningar och möjligheter

Utifrån slutsatserna lyfter kommissionen fram ett antal utmaningar och möjligheter för EU och dess medlemsstater. Fokus bör enligt kommissionen även fortsättningsvis ligga på energieffektivisering, och då behövs incitament för beteendeförändringar så som skattelättnader, expertrådgivning och förändrade energipriser.

En annan viktig förutsättning för ett mer hållbart och tryggt energisystem är att öka andelen förnybar energi. För det krävs mer marknadsintegrering och ett ökat europeiskt samarbete.

Gasen kommer att spela en viktig roll vid omställningen genom att ersätta kol och olja på kort till medellång sikt. Kärnkraft är det alternativ som producerar det mesta av den el med låga koldioxidutsläpp som förbrukas i EU. I framtiden kommer kärnkraften att finnas kvar i EU:s energiproduktionsmix.

Teknik är, enligt kommissionen, en avgörande del av lösningen när det gäller att minska koldioxidutsläppen, och teknikutveckling kan ge betydande kostnadsminskningar och ekonomiska fördelar.

När det gäller den energipolitiska utvecklingen menar kommissionen att det måste beaktas hur varje nationellt elsystem påverkas av beslut i grannländerna. Samarbete håller kostnaderna nere och säkrar försörjningstryggheten. Eftersom elhandeln och andelen förnybar energi ökar i nästan alla scenarier är det av största vikt att bygga upp en passande infrastruktur för distribution, sammanlänkning och fjärröverföring. De omfattande investeringarna i infrastrukturer måste bäras av privata investerare. För att styra investeringarna kan koldioxidprissättning och subventioner användas.

Vidare betonar kommissionen att energipriserna kommer att stiga. Det är därför viktigt att sociala aspekter finns med i medlemsstaternas energipolitik.

Villkor för framtiden

Kommissionen anser att de med Energifärdplan för 2050 visat att minskade koldioxidutsläpp är möjliga. Oavsett vilket av alternativen som väljs är de totala systemkostnaderna för att ställa om energisystemen likvärdiga. För att omställningen ska lyckas måste enligt kommissionen följande tio villkor uppfyllas.

- Energi 2020-strategin måste genomföras.
- Samhället måste bli mer energieffektivt.
- Utvecklingen av förnybar energi måste få särskild uppmärksamhet.
- Det behövs större offentliga och privata investeringar i forskning och utveckling samt i teknisk innovation.
- Den inre marknaden för energi måste fullbordas.
- Enerpriserna bör bättre återspegla kostnaderna.
- Utvecklingen av ny energiinfrastruktur och lagringskapacitet måste visas särskild hänsyn.
- Arbetet med säkerhet och trygghet för traditionella och nya energikällor måste stärkas.
- EU måste bättre samordna sina internationella energiförbindelser.
- Medlemsstater och investerare behöver konkreta milstolpar för utvecklingen fram till 2050. Nästa steg är ett policyramverk fram till 2030.

Regeringens faktapromemoria

I faktapromemorian Energy roadmap 2050 (2011/12:FPM95) redogör regeringen för den preliminära svenska ståndpunkten när det gäller energifärdplanen. Inledningsvis konstaterar regeringen att EU:s långsiktiga energi- och klimatpolitik måste vara konsekvent med målen om att den globala medeltemperaturen ska öka med högst två grader och att växthusgasutsläppen ska minska med 80–95 procent till 2050. Regeringen är oroad över att fönstret för att nå tvågradersmålet håller på att stängas om inte ytterligare åtgärder vidtas. Vidare välkomnar regeringen kommissionens meddelande och understryker behovet av skyndsamma konkreta policyförslag. Därtill välkomnar regeringen att kommissionen tagit fasta på att skyndsamma åtgärder kan göra att högre kostnader längre fram kan undvikas samt att ett arbete för minskade växthusgasutsläpp i Europa kan betyda konkurrensfördelar på den växande globala marknaden för energirelaterade varor och tjänster. Det är dock viktigt att även över tiden beakta kostnadseffektivitet och effekter på hela ekonomin. Enligt regeringen är generellt verkande ekonomiska styrmedel, såsom energiskatter, koldioxidskatt och utsläppshandelsystemet, centrala för att åstadkomma kostnadseffektiva utsläppsminskningar. Regeringen delar kommissionens uppfattning att dessa styrmedel bör ges en utvidgad roll. Dessutom instämmer regeringen i kommissionens

bedömning att energieffektivisering, förnybar energi och kärnkraft alla är viktiga medel för att nå målet om minskade utsläpp av växthusgaser i Europa.

Vissa kompletterande uppgifter

Näringsdepartementet har sänt in en promemoria (daterad den 29 februari 2012) med synpunkter till det danska EU-ordförandeskapet inför de fortsatta förhandlingarna i rådets arbetsgrupp. I promemorian utvecklas regeringens ståndpunkt.

I februari höll Näringsdepartementet ett samråd med industrin om aktuella energipolitiska frågor inom EU. Under samrådet behandlades Energi-färdplan för 2050, och organisationerna uppmanades att inkomma med skriftliga synpunkter. Sju organisationer (Jernkontoret, Nordenergi, Plast- och Kemiföretagen, Skogsindustrierna, Svenska Bioenergiföreningen, Svensk Energi samt Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet) har därefter inkommit med synpunkter och utskottet har tagit del av dessa. Därutöver har utskottet tagit del av den synpunkt som kommit in till Näringsdepartementet från Greenpeace. Frågor som tas upp i ovan nämnda skrivelser rör bl.a. energieffektivitet, förnybar energi, konkurrenskraft, pris på koldioxidutsläpp samt kärnkraft.

Utskottets ställningstagande

Kommissionen konstaterar i färdplanen att om inte befintliga åtgärder stärks och ytterligare åtgärder genomförs kommer EU inte att nå klimatmålet att minska utsläppen av växthusgaser med 80–95 procent till 2050 jämfört med 1990. Utifrån olika framtidsscenarier drar kommissionen bl.a. slutsatserna att elpriserna kommer att öka fram till 2030, att det krävs en omfattande energieffektivisering, att användningen av förnybar energi kommer att öka, att avskiljning och lagring av koldioxid (CCS) måste få en betydande roll och att kärnkraften är viktig för omställningen.

Utskottet vill inledningsvis betona att en av avsikterna med ett utlåtande är att skapa debatt och öka offentligheten kring EU-arbetet. Syftet med utskottets granskning av kommissionens meddelande är således inte att avge ett formellt yttrande till kommissionen. Utskottet vill här också påminna om att det är regeringen som har huvudansvaret för uppgiften att företråda riket.

Utskottet vill understryka vikten av att EU:s energipolitik har en inriktning som överensstämmer med det övergripande målet att den globala medeltemperaturen får öka med högst två grader och EU:s mål att utsläppen av växthusgaser ska minska med 80–95 procent till 2050. Regeringen har, som redogjorts för, uttryckt en oro över att fönstret för att nå tvågradersmålet håller på att stängas om inte ytterligare åtgärder vidtas. Utskottet

delar denna oro. Enligt utskottets uppfattning är det därför angeläget att Sverige är drivande i frågan om att detta mål ska uppnås och att konkreta förslag om hur detta ska ske skyndsamt tas fram. Utskottet vill i detta sammanhang även betona vikten av stabila och långsiktiga spelregler för energimarknadens aktörer som ger förutsättningar för rätt investeringar i produktions- och distributionssystem. Färdplanen är även ur detta perspektiv betydelsefull.

Utskottet instämmer i kommissionens bedömning att skyndsamma åtgärder kan göra att högre kostnader längre fram kan undvikas samt att arbetet med att minska EU:s växthusgasutsläpp kan betyda konkurrensfördelar på den växande globala marknaden för energirelaterade varor och tjänster. De synergieffekter som kan uppnås mellan en positiv ekonomisk utveckling och minskade utsläpp är betydelsefulla.

Energieffektivisering och en ökad användning av förnybar energi är viktiga medel för att nå de gemensamma övergripande målsättningarna inom EU:s energipolitik, såsom minskade utsläpp av växthusgaser, ökad försörjningstrygghet och ökad konkurrenskraft. Såväl energieffektivisering som den förnybara energin kommer dessutom att vara betydelsefulla för omställningen till ett hållbart energisystem. Det är viktigt, anser utskottet, att ha förståelse för att förutsättningarna skiljer sig åt mellan medlemsstaterna när det gäller val av energikällor. Alla medlemsstater har inte lika goda förutsättningar som Sverige, som har gott om både förnybar energi, förnybar elproduktion och koldioxidsnål elproduktion.

Det är även i detta perspektiv system med avskiljning och lagring av koldioxid måste ses. CCS-tekniken är en teknik som gör kolkraften hanterlig, vilket sannolikt blir nödvändigt för vissa medlemsstater om de ska kunna nå målet om en minskning av växthusgasutsläppen.

Även kärnkraften kommer att behöva bidra till Europas energiomställning för att målet om minskade utsläpp av växthusgaser ska kunna nås.

När det gäller energieffektivisering visar det svenska exemplet med koldioxidbeskattning på den stora potential som finns för medlemsstaterna att skapa kostnadseffektiva åtgärder för energieffektivisering. Det är dock viktigt att även här ha förståelse för medlemsstaternas olika energisystem och hur olika långt de har kommit i sitt arbete med energieffektivisering. För en medlemsstat som endast i begränsad omfattning har påbörjat ett energieffektiviseringsarbete och inte redan har infört ett system som gör att detta lönar sig skulle införandet av obligatoriska mål för energieffektivisering, s.k. vita certifikat, kunna ha stor nytta. För ett land som däremot har infört ett högt pris på koldioxid, likt Sverige har, skulle vita certifikat inte bidra i samma utsträckning till energieffektivisering och inte heller vara lika samhällsekonomiskt lönsamt. Gemensamma system som i praktiken inte tar hänsyn till de enskilda ländernas olika utgångsläge i denna fråga är enligt utskottet ingen eftersträfvärd lösning.

Vidare anser utskottet att generellt verkande ekonomiska styrmedel, såsom energiskatter, koldioxidskatt och EU:s utsläppshandel, är centrala för att åstadkomma kostnadseffektiva utsläppsminskningar och bör ges en utvidgad roll. Det är angeläget att dessa styrmedel kompletteras med satsningar på forskning och utveckling.

För att skapa en väl fungerande europeisk energimarknad är en modern infrastruktur som möjliggör energihandel över nationsgränserna en viktig förutsättning. Utskottets grundprincip i denna fråga är att det är marknadsaktörerna som ska ansvara för planering och finansiering av dessa energiinfrastrukturinvesteringar. För att inte skapa onödiga inlåsnings effekter är det betydelsefullt att de europeiska infrastruktursatsningarna även omfattar integrering av förnybar energi.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer.

1. Kommissionens meddelande Energifärdplan för 2050 – motiveringen (S, MP, V)

av Jennie Nilsson (S), Krister Örnfjäder (S), Ann-Kristine Johansson (S), Börje Vestlund (S), Karin Åström (S), Kent Persson (V), Ingela Nylund Watz (S) och Lise Nordin (MP).

Ställningstagande

I färdplanen konstaterar kommissionen att om inte befintliga åtgärder stärks och ytterligare åtgärder genomförs kommer EU inte att nå klimatmålet att minska utsläppen av växthusgaser med 80–95 procent till 2050 jämfört med 1990. Utifrån olika framtidsscenarier drar kommissionen bl.a. slutsatserna att elpriserna kommer att öka fram till 2030, att det krävs en omfattande energieffektivisering, att användningen av förnybar energi kommer att öka, att avskiljning och lagring av koldioxid (CCS) måste få en betydande roll och att kärnkraften är viktig för omställningen. Vi vill med anledning av kommissionens meddelande anföra följande.

Vår utgångspunkt är att vi vill se ett fossilfritt samhälle, ett samhälle utan några utsläpp av växthusgaser och med 100 procent förnybar energi. Energisektorn står i dag för en betydande del av utsläppen i Europa och det krävs omfattande förändringar av medlemsstaternas energisystem för att klara detta. Färdplanen visar tydligt att det hållbara, fossilfria samhället är en möjlighet, men bara om de politiska ambitionerna inom klimat- och energiområdet förstärks. Vi delar kommissionens uppfattning att omedelbara åtgärder måste vidtas för att klimatmålet till 2050 ska nås.

Att ställa om samhället till att bli långsiktigt hållbart är en av de största utmaningarna i vår tid, men det är samtidigt en utmaning som innebär stora möjligheter. De insatser som krävs är inte bara bra för klimatet och för människors hälsa, de är även betydelsefulla för konkurrenskraften. Genom satsningar på investeringar i morgondagens teknik, infrastruktur och förnybar energi blir det enklare för både människor och företag att göra klimatsmarta val samtidigt som fler jobb skapas. Att däremot slösa med energi och hålla fast vid gamla lösningar riskerar bara att skjuta på problemen och förvärpa situationen ytterligare, samtidigt som företag i såväl Sverige som övriga Europa blir omsprungna i den globala konkurrensen.

För att nå ett hållbart samhälle krävs större fokus på energieffektivisering, i form av både energibesparingar och smartare energianvändning. Att energianvändningen ökar innebär att utvecklingen går åt fel håll, och det

är tydligt att dagens styrmedel inte räcker till. Vi vill därför se bindande mål när det gäller energieffektivisering. I detta avseende är ett marknadsbaserat system med vita certifikat intressant, då ett sådant system innebär just obligatoriska mål för energieffektivisering. Vidare är det viktigt att inte betrakta de nödvändiga energieffektiviseringsåtgärderna som kostnader, utan som lönsamma investeringar, som dessutom minskar såväl sårbarhet som elkostnader för både hushållen och industrin vid pristoppar.

Vi är kritiska till den betydelse kärnkraften tillskrivs i färdplanen, vilket för oss är förvånande med tanke på kärnkraftens internationellt ifrågasatta ställning. Kärnkraften medför under hela produktionskedjan – från uranbrytning till slutförvaring – stora negativa miljökonsekvenser som inte bör lämnas över till kommande generationer. Att kärnkraftens framtid i Europa är begränsad exemplifieras bl.a. genom Tysklands beslut att avveckla all kärnkraft till 2022. I stället för att göra kostsamma investeringar i kärnkraft förordar vi en kraftfull utbyggnad av förnybar energi och en offensiv satsning på energieffektivisering. För att stödja satsningar på förnybar energi och infria målsättningen om ett energisystem baserat enbart på förnybara energikällor vill vi för svenskt vidkommande bl.a. höja ambitionerna för elcertifikatssystemet.

Vi är tveksamma till den förhoppning som kommissionen ställer till CCS som en lösning på koldioxidutsläppen. Enligt vår mening bör det offentliga stödet till forskning och utveckling av denna teknik begränsas. Dessa resurser bör i stället nyttjas för omställningen till ett mer modernt och hållbart energisystem genom satsningar på förnybara energikällor och energieffektivisering.

Avslutningsvis vill vi framhålla att EU bör ha en samordnande roll när det gäller den gränsöverskridande energiinfrastrukturen. Den tekniska utvecklingen inom energisektorn går snabbt framåt och smarta nät kommer att bli en nödvändighet i och med att de fossila bränslena avvecklas. El från förnybara energikällor kommer att ställa krav på en högre funktionalitet hos de europeiska elnäten. Vidare är det för oss självklart att EU:s stöd bör riktas mot infrastruktursatsningar som bidrar till att EU och dess medlemsstater når fram till de beslutade klimat- och energimålen. Därför är det för oss främmande att EU stöder infrastruktursatsningar som låser in Europa i ett fossilberoende.

2. Kommissionens meddelande Energifärdplan för 2050 – motiveringen (SD)

av Lars Isovaara (SD).

Ställningstagande

Kommissionen konstaterar i färdplanen att om inte befintliga åtgärder stärks och ytterligare åtgärder genomförs kommer EU inte att nå klimatmålet att minska utsläppen av växthusgaser med 80–95 procent till 2050

jämfört med 1990. Vidare drar kommissionen utifrån olika framtidsscenarioer bl.a. slutsatserna att elpriserna kommer att öka fram till 2030, att det krävs en omfattande energieffektivisering, att användningen av förnybar energi kommer att öka, att avskiljning och lagring av koldioxid (CCS) måste få en betydande roll och att kärnkraften är viktig för omställningen. Jag vill med anledning av kommissionens meddelande anföra följande.

Sverige bör enligt min mening bli fritt från beroendet av olja och andra fossila bränslen. Samtidigt bör det framhållas att färdplanen varken kan eller får ersätta de enskilda nationernas egna långsiktiga mål för energiförsörjning. Bilateral avtal mellan länder kan vara en framkomlig väg för att säkerställa energitillförseln på ett effektivt och samhällsekonomiskt tillfredsställande sätt.

För att Sverige ska kunna minska sina växthusgasutsläpp kommer kärnkraften att spela en viktig roll. Jag välkomnar därför kommissionens slutsats att kärnkraften även i framtiden kommer att vara en viktig källa för att nå en mer koldioxidneutral elproduktion. En satsning på ny kärnkraftsteknik bör därför vara en naturlig ledstjärna i det fortsatta arbetet med att minska växthusgasutsläppen. Arbetet med ny kärnkraftsteknik bör fokusera på högre utnyttjandegrader och på en moderniserad teknik när det gäller avfalls- och säkerhetsfrågor. I det längre perspektivet kan möjligen fusionsenergin få ett genombrott. Det är dock viktigt att satsningar på fusionsenergi sker inom ramen för EU:s befintliga budget.

De mål som EU har satt upp för att minska utsläppen av växthusgaser får inte äventyra vare sig de enskilda nationernas ekonomi eller hushållens ekonomi. Åtaganden inom EU måste i stället kopplas till ansträngningar att komma fram till bindande mål på global nivå. Det är av största vikt att konkurrenskraften för inhemsk industri inte får försämrats med risk för s.k. koldioxidläckage, dvs. att industrin väljer att flytta sin verksamhet och produktion till länder med en mindre ambitiös klimatpolitik.

För att Sverige ska kunna stå sig i konkurrensen gentemot omvärlden och för att hushållen ska kunna hålla sina boendekostnader på en rimlig nivå måste energipriserna hållas låga. Samtidigt bör kostnaderna för koldioxidutsläpp i större utsträckning återspeglas i energipriset. Koldioxidbeskattning på nettoutsläpp kan vara ett ekonomiskt styrmedel för att klara klimatmålen. EU bör därmed också utforska möjligheten att beakta koldioxidutsläpp vid fastställandet av tariffer för import av varor.

Energieffektivisering är en angelägen åtgärd men den bör i första hand skötas nationellt och på marknadsmässiga villkor. Villkoren är alltför olika i EU:s medlemsstater för att gemensamma normer och system ska kunna appliceras. Ett svepande krav om energieffektiviseringar om 20 procent riskerar att försena mer effektiva investeringar för att minska utsläppen av växthusgaser. Jag vill i detta sammanhang också lyfta fram forskning och utveckling som en framkomlig väg till att reducera utsläppen.

I flera länder krävs det stora investeringar för utbyggnad av energiinfrastrukturen. Sådana investeringskostnader måste belasta de enskilda nationernas budgetar, och det ska ske på marknadsmässiga villkor. Det är viktigt att nationell miljölagstiftning inte får stå åt sidan för EU:s infrastruktursatsningar så att utvecklingen inte går i fel riktning och nya lokala miljöproblem skapas.

Beroendet av fossila bränslen, i första hand kol, måste på sikt brytas. För stora förhoppningar kan emellertid inte ställas till CCS-tekniken, då denna teknik är oprövad och då det återstår en hel del vad gäller teknikutveckling. Till detta kommer avsevärda investeringskostnader för att bygga ut en fungerande infrastruktur för CCS-anläggningar.

För att EU ska kunna ha en säker tillgång till energi är det önskvärt att beroendet av import från instabila stater minskas och att sådan import på sikt helt fasas ut. Det är av särskild vikt att beroendet av importerad gas inte ökar och att de nationella energiförsörjningsplanerna inte blir beroende av andra nationers energiförsörjningsplaner. Ett viktigt steg är att varje medlemsstat bör sträva mot att vara självförsörjande när det gäller elproduktion.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

KOM(2011) 885 Energifärdplan för 2050